

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII

KWARTALNIK HISTORYCZNY

Rocznik CVII

Nr 3

WARSZAWA 2000

<http://rcin.org.pl>

INFORMACJA DLA AUTORÓW „KWARTALNIKA HISTORYCZNEGO”

Trudna sytuacja finansowa „Kwartalnika Historycznego” (brak funduszy na przepisywanie tekstów autorskich) zmusza nas do wprowadzenia ścisłych rygorów, dotyczących formy tekstów nadsyłanych do druku w naszym piśmie.

1. Wszystkie teksty muszą być składane w dwóch egzemplarzach, przepisanych (lub wydrukowanych z komputera) według obowiązujących norm wydawniczych: na stronie 30 wierszy po około 60 znaków, z marginesem z lewej strony, szerokości 4–5 cm. Poprawki i uzupełnienia w tekście muszą być ograniczone do minimum i nie mogą przekraczać trzech na jednej stronie; nie stosujemy żadnych podkreśleń. W przypadku wydruku komputerowego należy dołączyć dyskietkę.

2. Układ pierwszej strony artykułu i artykułu recenzyjnego (tj. obszerniejszej, polemicznej recenzji) musi wyglądać następująco: z lewej strony u góry imię i nazwisko Autora i pod nim w nawiasie miasto, w którym pracuje; poniżej tytuł na środku strony (na osi). Wszystkie te elementy należy pisać pismem tekstowym, nie zaś samymi wielkimi literami.

3. W recenzji ponad tekstem należy umieścić kolejno: imię (w formie rozwiniętej) i nazwisko autora recenzowanej pracy, jej tytuł i ewentualnie podtytuł (według strony tytułowej); jeśli recenzja dotyczy pracy zbiorowej, wówczas po tytule należy podać imię i nazwisko redaktora; następnie — w przypadku pracy wielotomowej — liczbę tomów lub części (np. t. 1–2) cyframi arabskimi i dalej: miejsce i rok wydania, liczbę stron, na ostatnim miejscu nazwę wydawcy. Imię i nazwisko Autora recenzji oraz miasto, w którym pracuje — na końcu tekstu z prawej strony.

4. Teksty do działu „Kronika” zawierają tytuł (na osi); podpis Autora jak w recenzji.

5. Wspomnienia pośmiertne: w tytule imię i nazwisko osoby, której tekst dotyczy, pod nim w nawiasach dokładne daty życia; podpis Autora jak w recenzji.

6. Przypisy następują w maszynopisie po tekście zasadniczym, od nowej strony. Numery przypisów należy umieszczać we frakcji górnej, bez nawiasów lub kropek, w wierszu z wcięciem akapitowym. Odnośniki do przypisów w tekście są umieszczone przed kropką kończącą zdanie (z wyjątkiem, gdy kończy je skrót: w. — wiek lub r. — rok) albo przed przecinkiem wewnątrz zdania (z wyjątkiem, gdy muszą być umieszczone między słowami, których nie oddziela przecinek).

7. W tekstach zasadniczych stosujemy ogólnie przyjęte skróty (np., itd., m.in., etc. oraz inne podobne), a także z reguły: r. (rok) i w. (wiek), inne zaś w miarę potrzeby. Nazwy miesięcy podajemy cyfrą rzymską, wówczas gdy występują wraz z dniem i rokiem (bez oddzielających je kropek), w innych przypadkach w ich brzmieniu słownym (16 V 1935; 16 maja; w maju 1935 r.).

8. W przypisach stosujemy skróty jak w punkcie 7. oraz te, które znajdują się w zamieszczonym dalej wykazie; dopuszczalne są także inne skróty, przyjęte w historycznych opracowaniach specjalistycznych, jednak z wyjaśnieniem ich znaczenia przy pierwszym przypadku zastosowania. Tytuły czasopism i serii wydawniczych piszemy w cudzysłowie; po tytule publikacji zamieszczonej w opracowaniu zbiorowym piszemy po przecinku — w: (bez nawiasów prostokątnych). Tomy, roczniki, zeszyty, numery i części periodyków i innych publikacji podajemy cyframi arabskimi.

9. Wszystkie nadesłane do redakcji teksty, odbiegające swoją zewnętrzną formą od powyższych zasad, będą zwracane Autorom do właściwego przygotowania i ponownego przepisania.

**POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII**

KWARTALNIK HISTORYCZNY

Założony przez Xawerego Liskego
w 1887 roku

**ROCZNIK CVII
2000**

3

**WYDAWNICTWO NAUKOWE *Semper*
Warszawa 2000**

KOMITET REDAKCYJNY

Jacek Banaszekiewicz, Marian Biskup, Stanisław Bylina, Marian Dygo (zastępca redaktora), Adam Galos, Magdalena Hułas, Leszek Jarmiński (sekretarz), Jerzy Jedlicki, Marcin Kamler, Tomasz Kizwalter (zastępca redaktora), Wojciech Kriegseisen (redaktor), Czesław Madajczyk, Jerzy Michalski, Roman Michałowski, Jan Molenda, Edward Potkowski, Henryk Samsonowicz, Jacek Staszewski, Józef Szymański, Stanisław Trawkowski, Roman Wapiński, Romuald Wojna (zastępca redaktora), Andrzej Wyczański, Jerzy Wyrozumski

ADRES REDAKCJI

Instytut Historii PAN

00-272 Warszawa, Rynek Starego Miasta 29/31, tel. 831-02-61

e-mail: ihpanext@warman.com.pl

Adiustacja: Dorota Mazek

© Copyright by

Instytut Historii Polskiej Akademii Nauk and Wydawnictwo Naukowe *Semper*
Warszawa 2000

© All rights reserved. No part of this book may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means without the prior permission of the publishers,
Instytut Historii Polskiej Akademii Nauk and Wydawnictwo Naukowe *Semper*

© Wszelkie prawa zastrzeżone. Przedruk lub odtwarzanie fragmentów tej publikacji w mediach każdego rodzaju wymaga pisemnego zezwolenia Instytutu Historii Polskiej Akademii Nauk oraz Wydawnictwa Naukowego *Semper*

Publikacja dofinansowana przez Komitet Badań Naukowych

WYDAWNICTWO NAUKOWE *Semper*

ul. Bednarska 20a, 00-321 Warszawa

tel./fax: (0 22) 828 49 73

e-mail: semper@semper.pl

<http://www.semper.pl>

PL ISSN 0023-5903

Nr indeksu 363103

SPIS TREŚCI

Zofia Zielińska, Rosja wobec polskich planów aukcji wojska w 1738 r.	3
Grzegorz Kucharczyk, „Boże coś Polskę” — pieśń „politycznie tendencyjna”. Aspekty działalności pruskiej cenzury w drugiej połowie XIX w.	27
Marek Kornat, Instytut Naukowo-Badawczy Europy Wschodniej w Wilnie (1930–1939) i jego wkład w rozwój polskiej sowietologii	43
Marek Piotr Deszczyński, Czynniki polski w przygotowaniach obronnych Czechosłowacji w 1938 r.	91

POGLĄDY — POLEMIKI — PROPOZYCJE

Andrzej Wierzbicki, O metodach polemiki naukowych Henryka Słoczyńskiego	113

ARTYKUŁY RECENZYJNE I RECENZJE

<i>Individualisierung, Rationalisierung, Säkularisierung. Neue Wege der Religionsgeschichte</i> , red. M. Weinzierl — Wojciech Kriegseisen	119
<i>Atlas Historyczny Polski</i> , red. S. Trawkowski, seria: <i>Mapy szczegółowe XVI wieku</i> , 5: <i>Województwo sieradzkie i województwo łęczyckie w drugiej połowie XVI wieku</i> , red. H. Rutkowski, oprac. K. Chłapowski, A. Dunin-Wąsowiczowa, S. K. Kuczyński, K. Pacuski, E. Rutkowska, S. Trawkowski, M. Wilska, cz. 1: <i>Mapy, plany</i> , cz. 2: <i>Komentarz, indeksy</i> — Stanisław Litak	123
J. Długosz, <i>Latyfundia Lubomirskich w XVII wieku (powstanie — rozwój — podziały)</i> — Mariusz Lubczyński, Jacek Pielas	126
<i>W poszukiwaniu żydowskich kryptochrześcijan. Dzienniki ewangelickich misjonarzy z ich wędrówek po Rzeczypospolitej w latach 1730–1747</i> , oprac. J. Doktor — Anna Michałowska	133
<i>Constitution and Reform in Eighteenth-Century Poland. The Constitution of 3 May 1791</i> , red. S. Fiszman — Paweł Hanczewski	135
L. J. Gorizontow, <i>Paradoksy imperskiej polityki: polski w Rosji i ruskiej w Polsce</i> — Jerzy Jedlicki	137
A. A. Zięba, <i>Ukraińcy w Kanadzie wobec Polaków i Polski (1914–1939)</i> — Grzegorz Motyka	140
O. Krasiwskij, <i>Schidna Halycyna i Polscza w 1918–1923 rr. Problemy wzajemowidnosyn</i> — Romuald Wojna	142
P. Hauser, <i>Mniejszość niemiecka na Pomorzu w okresie międzywojennym</i> — Eugeniusz Koko	146
E. Alabrudzińska, <i>Kościół ewangelicki na Kresach Wschodnich II Rzeczypospolitej</i> — Marian Wojciechowski	148
<i>Posłowie i senatorowie Rzeczypospolitej Polskiej 1919–1939. Słownik biograficzny</i> , t. 1, A–D, oprac. M. Smogorzewska, red. A. K. Kunert — Mirosław Szumiło	150
H. Stroński, <i>Represje stalinizmu wobec ludności polskiej na Ukrainie w latach 1929–1939</i> — Wojciech Materski	152

H. Bartoszewicz, <i>Polityka Związku Sowieckiego wobec państw Europy Środkowo-Wschodniej w latach 1944–1948</i> — Andrzej Kastory	157
<i>Hołod 1946–1947 roków w Ukraini: przyczyny i następstwa. Międzynarodna naukowa konferencja. Kyjów, 27 czerwca 1997 r. Materiały</i> , red. S. Kulczycki, O. Wesołowa, Ł. Łukjanienko — Grzegorz Motyka	161
<i>Lexikon současných českých historiků</i> , red. J. Pánek, P. Vorel in. — Henryk Gmiterek	163

KOMUNIKATY

Komunikat Polskiego Towarzystwa Heraldycznego o przyznaniu Nagrody im. Adama Heymowskiego za lata 1998–1999	165

LISTY DO REDAKCJI

Uzupełnienia do artykułu z rocznika 106, 1999, 3 — Maria Czeppe	167

CONTENTS

Zofia Zielińska, <i>Russia and Polish Plans of the Expanding the Army in 1738</i>	3
Grzegorz Kucharczyk, <i>"God who Hast Guarded Poland" — a Politically Biased Song. Aspects of the Activity of Prussian Censorship during the Second Half of the Nineteenth Century</i>	27
Marek Korwat, <i>The Eastern European Scientific-Research Institute in Vilno (1930–1939) and its Contribution to Soviet Studies in Poland</i>	43
Marek Piotr Deszczyński, <i>The Polish Factor in the Defensive Preparations Made by Czechoslovakia in 1938</i>	91
REVIEWS — POLEMICS — PROPOSITIONS	113
CRITICAL ARTICLES — REVIEWS	119
ADVERTISEMENTS	165
LETTERS TO THE EDITOR	167

Wydawnictwo Instytutu Historii PAN informuje, iż w latach 1998–1999 wydało samodzielnie lub w koedycji następujące pozycje:

1. Słownik historyczno–geograficzny województwa płockiego w średniowieczu, red. Antoni Gašiorowski, t. 3, z. 3, oprac. Anna Borkiewicz–Celińska, IH PAN, Warszawa 1998.
2. Aleksandra Leinwand, Sztuka w służbie utopii. O funkcjach politycznych i propagandowych sztuk plastycznych w Rosji Radzieckiej lat 1917–1922, IH PAN i MWSH–P, Warszawa 1998.
3. Maria Nowak–Kiełbikowa, Konstancy Skirmunt, polityk i dyplomata, Wyd. Neriton i IH PAN, Warszawa 1998.
4. Anna Landau–Czajka, W jednym stali domu. Koncepcje rozwiązania kwestii żydowskiej w publicystyce polskiej lat 1933–1939, Wyd. Neriton i IH PAN, Warszawa 1998.
5. Warszawa w dziejach Polski. Materiały sesji naukowej..., red. Marian M. Drozdowski, IH PAN, Warszawa 1998.
6. Maria Czeppe, Kamaryla Pana z Dukli. Kształtowanie się obozu politycznego Jerzego Augusta Mniszcha 1750–1763, Wyd. Neriton i IH PAN, Warszawa 1998.
7. Małgorzata Wilska, Błazen na dworze Jagiellonów, Wyd. Neriton, IH PAN, Komitet Nauk Historycznych, Warszawa 1998.
8. Jan Żaryn, Stolica Apostolska wobec Polski i Polaków w latach 1944–1958 w świetle materiałów ambasady RP przy Watykanie (wybór dokumentów), Wyd. Neriton i IH PAN, Warszawa 1998.
9. Ewa Kowalska, Przeżyć, aby wrócić! Polscy zesłańcy lat 1940–1941 w ZSRR i ich losy do roku 1946, Wyd. Neriton i IH PAN, Warszawa 1998.
10. Jacek Tebinka, Polityka brytyjska wobec problemu granicy polsko–radzieckiej 1939–1945, Wyd. Neriton i IH PAN, Warszawa 1998.
11. Wojciech Korfanty w Sejmie II Rzeczypospolitej (1919–1927). Zbiór wystąpień parlamentarnych. Oprac. Helena Karczyńska, wprowadzenie Andrzej Ajnenkiel, Helena Karczyńska, IH PAN i Biblioteka Sejmowa, Warszawa 1998.
12. Cezary Lusiński, Rzeczpospolita a Polonia 1922–1939. Geneza i działalność Rady Organizacyjnej Polaków z Zagranicy i Światowego Związku Polaków z Zagranicy, IH PAN, Warszawa 1998.
13. Juliusz Bogdan Deczkowski — „Ludański”, Wspomnienia żołnierza baonu AK „Zośka”, IH PAN, Warszawa 1998.
14. Anna Laszuk, Zaścianki i królewszczyzny — struktura własności ziemskiej w województwie podlaskim w drugiej połowie XVII wieku, Prace Białostockiego Towarzystwa Naukowego, IH PAN, Warszawa 1998.
15. Benedykt Ziółkowski, Batalion Armii Krajowej „Łukasieński”, IH PAN, Warszawa 1998.
16. Polska 1944/45–1989. Studia i materiały, t. IV, red. Krystyna Kersten, IH PAN, Warszawa 1999.

17. Marek Andrzejewski, Hubert Rinklake. „To live, you have to be well-informed”. Erich Brost, IH PAN, Friedrich Ebert Foundation, Warszawa 1999.
18. Atlas Historyczny Polski. Województwo sieradzkie i województwo łęczyckie w II połowie XVI w. (cz. 1 — Mapy szczegółowe, cz. 2 — Komentarze i indeksy, IH PAN, Warszawa 1999.
19. Daniel Boćkowski, Czas nadziei. Obywatele Rzeczypospolitej Polskiej w ZSRR i opieka nad nimi placówek polskich w latach 1940–1943, Wyd. Neriton i IH PAN, Warszawa 1999.
20. Krzysztof Bracha, Teolog, diabeł i zabobony. Świadection traktatu Mikołaja Magni z Jawora. De Superstitionibus (1405 r.), Wyd. Neriton i IH PAN, Warszawa 1999.
21. Stanisław Bylina, Kultura ludowa Polski i Słowiańszczyzny średniowiecznej, MWSH-P w Łowiczu, IH PAN, Warszawa 1999.
22. Krzysztof Dunin-Wąsowicz, Francuska opinia publiczna wobec sprawy polskiej i Polaków w latach 1895–1914, Wyd. Neriton i IH PAN, Warszawa 1999.
23. Dawid Fajnhauz, 1863. Litwa i Białoruś, Wyd. Neriton i IH PAN, Warszawa 1999.
24. Joanna Gierowska-Kałużur, Straż Kresowa i Zarząd Cywilny Ziemi Wschodnich. Współdziałanie czy rywalizacja, Wyd. Neriton i IH PAN, Warszawa 1999.
25. Henryk Korczyk, Działanie i recepcja Locarna 1927–1936, Wyd. Neriton i IH PAN, Warszawa 1999.
26. Grzegorz Kucharczyk, Prusy, Rosja i kwestia polska w myśli politycznej Constantina Frantza 1817–1841, Wyd. Neriton i IH PAN, Warszawa 1999.
27. Migracje 1945–1995. Migracje i społeczeństwo 3, red. naukowa Jan E. Zamojski, IH PAN, MWSH-P w Łowiczu, Wyd. Neriton, Warszawa 1999.
28. Jan Molenda, Chłopi, naród, niepodległość. Kształtowanie się postaw narodowych i obywatelskich chłopów w Galicji i Królestwie Polskim w przededniu odrodzenia Polski, Wyd. Neriton i IH PAN, Warszawa 1999.
29. Odrodzona Polska wśród sąsiadów 1918–1921, red. naukowa Andrzej Koryn, IH PAN i MWSH-P w Łowiczu, Warszawa 1999.
30. Polskie echa husytyzmu. Materiały z konferencji naukowej Kłodzko, 27–28 września 1996, pod red. Stanisława Byliny i Ryszarda Gładkiewicza, IH PAN, Warszawa 1999.
31. Przesiedlenie ludności polskiej z kresów wschodnich do Polski 1944–1947, wybór, opracowanie i redakcja dokumentów Stanisław Ciesielski, Wyd. Neriton i IH PAN, Warszawa 1999.
32. Rok 1918. Odrodzona Polska w nowej Europie, red. naukowa Andrzej Ajnenkiel, Wyd. Neriton i IH PAN, Warszawa 1999.
33. Stanisław Salmonowicz, O rzemiośle recenzenta. Studia z warsztatu historyka, IH PAN, Warszawa 1999.

W roku 2000 ukażą się m. in.:

1. Imigranci i społeczeństwa przyjmujące: adaptacja?, integracja?, transformacja?, pod red. Jana E. Zamojskiego.
2. Władysław Bułhak, Dmowski, Rosja i kwestia polska.
3. Polska — Rosja. Rola polskich powstań narodowych w kształtowaniu wzajemnych wyobrażeń, pod red. Tadeusza Epsteina.
4. Henryk Bułhak, Polska — Francja. Z dziejów sojuszu w latach 1922–1939.
5. Andrzej Karpiński, Epidemie chorób zakaźnych w Rzeczypospolitej w XVI–XVIII w. i ich następstwa demograficzne, społeczne i polityczne.
6. Zbigniew Romek, Cenzura w PRL, relacje historyków.
7. Jan Żaryn, Stolica Apostolska wobec przełomowych wydarzeń w dziejach Kościoła w Polsce 1953–1958. Na podstawie materiałów Ambasady RP przy Watykanie. Wybór dokumentów.
8. Henryk Lulewicz, Rejestry podymnego Wielkiego Księstwa Litewskiego. Województwo trockie 1690.
9. Andrzej Rachuba, Rejestry podymnego Wielkiego Księstwa Litewskiego. Województwo brzeskie litewskie 1667–1690.
10. Migracje polityczne XX wieku, pod red. Jana E. Zamojskiego.
11. Fundacje i fundatorzy w średniowieczu i epoce nowożytnej, pod red. Edwarda Opalińskiego
12. Dariusz Jarosz, Polacy a Stalinizm 1948–1956.
13. Słownik historyczno–geograficzny województwa płockiego w średniowieczu, red. Antoni Gąsiorowski, t. 3, z. 4.
14. Państwa narodowe Europy Środkowowschodniej w XX wieku, red. Wiesław Balcerak.
15. La Pologne et la Roumanie entre L'Est et L'Ouest (Moyen Age et Temps Modernes) Colloque Polono–Roumain, Septembre 1999, sous la red. Janusz Żarnowski.

Publikacje można zamawiać i nabywać w księgarniach naukowych i akademickich oraz bezpośrednio w wydawnictwach IHPAN i NERITON: Rynek Starego Miasta 29/31, pok. 45 i 33, tel. 831–02–61 w. 26 i 44, fax 831–36–42, e-mail: wydawnictwo@ihpan.edu.pl; neriton@ihpan.edu.pl

Ceny w księgarniach są o ok. 30% wyższe od cen zbytu w Wydawnictwach. Jednocześnie informujemy, że nakład wielu tytułów jest już bliski wyczerpania.

WYKAZ SKRÓTÓW

AAN	– Archiwum Akt Nowych
AGAD	– Archiwum Główne Akt Dawnych
AGZ	– <i>Akta grodzkie i ziemskie z czasów Rzeczypospolitej Polskiej</i>
AP	– Archiwum Państwowe
APH	– „Acta Poloniae Historica”
ASPK	– <i>Akta Stanów Prus Królewskich</i>
ASWK	– <i>Akta sejmikowe województwa krakowskiego</i>
ASWP	– <i>Akta sejmikowe województwa poznańskiego</i>
BC	– Biblioteka Czartoryskich
BJ	– Biblioteka Jagiellońska
BK	– Biblioteka Kórnicka PAN
BN	– Biblioteka Narodowa
BO	– Biblioteka Zakładu Narodowego im. Ossolińskich
BPANKr.	– Biblioteka PAN w Krakowie
BR	– Miejska Biblioteka Publiczna im. E. Raczyńskiego w Poznaniu
CAW	– Centralne Archiwum Wojskowe
CDS	– <i>Codex diplomaticus nec non epistolaris</i> , wyd. K. Maleczyński, A. Skowrońska, t. 1–3, Wrocław 1956–1964
CPH	– „Czasopismo Prawno–Historyczne”
cz.	– część
DN	– „Dzieje Najnowsze”
ibid.	– ibidem
KDKK	– <i>Kodeks dyplomatyczny Katedry Krakowskiej ś. Wacława</i> , wyd. F. Piekosiński, t. 1–2, Kraków 1874–1883
KDM	– <i>Kodeks dyplomatyczny Małopolski</i> , wyd. F. Piekosiński, t. 1–4, Kraków 1876–1905
KDMaz.	– <i>Codex diplomaticus et commemorationum Masoviae generalis</i> , t. 1, wyd. J. K. Kochanowski, Warszawa 1919
KDP	– <i>Kodeks dyplomatyczny Polski</i> , t. 1–4, wyd. L. Ryszczewski, A. Muczkowski, J. Bartoszewicz, M. Bobowski, Warszawa 1847–1887
KDW	– <i>Kodeks dyplomatyczny Wielkopolski</i> , t. 1–5, Poznań 1877–1908; t. 6 nn., Poznań–Warszawa 1982 nn.; seria nowa, t. 1, Poznań–Warszawa 1975
KH	– „Kwartalnik Historyczny”
KHKM	– „Kwartalnik Historii Kultury Materialnej”
MGH	– <i>Monumenta Germaniae Historica</i>
MGH Script.rer.Ger.	– <i>Monumenta Germaniae Historica Scriptores rerum Germanicum</i>
MGH SS	– <i>Monumenta Germaniae Historica Scriptores</i>
MPH	– <i>Monumenta Poloniae Historica</i>
mszp.	– maszynopis
n.	– i następna (s. 53 n.)
nn.	– i następne (s. 53 nn.)
nr	– numer
OiRwP	– „Odrodzenie i Reformacja w Polsce”
op. cit.	– opus citatum
PH	– „Przegląd Historyczny”
PL	– J. P. Migne, <i>Patrologiae cursus completus</i> , Series latina
por.	– porównaj
przyp.	– przypis
PSB	– <i>Polski słownik biograficzny</i>
PSRL	– <i>Polnoje sobranije russkich letopisiej</i> , t. 1 nn., Sanktpeterburg 1841 nn.
RAU	– Rozprawy Akademii Umiejętności
RDSG	– „Roczniki Dziejów Społecznych i Gospodarczych”
red.	– redaktor, redakcja
RH	– „Roczniki Historyczne”
rkp.	– rękopis
RPAU	– Rozprawy Polskiej Akademii Umiejętności
SDRE	– „Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo–Wschodniej”
SGKP	– <i>Słownik geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich</i>
SH	– „Studia Historyczne”
SIRIO	– Sbornik Imperatorskogo Russkogo Istoriceskogo Obszczestwa
Sobótka	– „Śląski Kwartalnik Historyczny «Sobótka»”
SPPP	– <i>Starodawne Prawa Polskiego Pomniki</i>
SSS	– <i>Słownik starożytności słowiańskich</i>
St.Żr.	– „Studia Źródłoznawcze”
sygn.	– sygnatura
t.	– tom
VL	– Volumina Legum
wyd.	– wydanie, wydawca
z.	– zeszyt
ZH	– „Zapiski Historyczne”
zob.	– zobacz

Warunki prenumeraty

Wpłaty na prenumeratę przyjmowane są na okresy kwartalne.

- W kraju
 - urzędy pocztowe oddawcze, właściwe dla miejsca zamieszkania lub siedziby prenumeratora, oraz doręczyciele w miejscowościach, gdzie dostęp do urzędu jest utrudniony;
 - dział kolportażu Wydawnictwa Naukowego Semper, ul. Bednarska 20A, 00-321 Warszawa, tel./fax: 828 49 73; wpłaty należy kierować na konto: PKO BP VII Oddział w Warszawie, Nr 10201071-109628-270-1 z zaznaczeniem na blankiecie przelewu tytułu czasopisma i okresu prenumeraty.

- Ze zleceniem wysyłki do innych państw:
 - dział kolportażu Wydawnictwa Naukowego Semper, ul. Bednarska 20A, 00-321 Warszawa, tel./fax: 828 49 73; wpłaty należy kierować na konto: PKO BP VII Oddział w Warszawie, Nr 10201071-109628-270-1 z zaznaczeniem na blankiecie przelewu tytułu czasopisma i okresu prenumeraty; dostawa odbywa się pocztą zwykłą w ramach opłaconej prenumeraty, z wyjątkiem zlecenia dostawy pocztą lotniczą, której koszt w pełni pokrywa zleceniodawca.

Cena w prenumeracie w 2001 roku w kraju wynosi **14 zł** za numer. Prenumerata ze zleceniem dostawy za granicę (pocztą zwykłą) jest w Europie o 100%, a w krajach pozaeuropejskich o 200% wyższa od krajowej. Poza prenumeratą cena detaliczna jest zwykle wyższa o około 20%.

Terminy przyjmowania przedpłat przez Wydawnictwo Naukowe Semper oraz przez Poczta Polską (tylko prenumerata krajowa):

- do 25 XI na I kw. roku następnego
- do 25 II na II kw.
- do 25 V na III kw.
- do 25 VIII na IV kw.

Wcześniejsze i bieżące numery można nabywać w Dziale Handlowym Wydawnictwa Naukowego Semper, ul. Bednarska 20A, 00-321 Warszawa, tel./fax: 828 49 73. Również można je zamawiać we Wzorcowni Ośrodka Rozpowszechniania Wydawnictw Naukowych PAN, Pałac Kultury i Nauki, 00-901 Warszawa oraz we wszystkich księgarniach naukowych i akademickich (cena 1 egz. w tych księgarniach może różnić się od ceny w Wydawnictwie).

Subscription orders (17 US\$ per copy, 68 US\$ per year) available through the local press distributors or through the Foreign Trade Enterprise ARS POLONA, 00-068 Warszawa, Krakowskie Przedmieście 7, Poland, or directly through

WYDAWNICTWO NAUKOWE SEMPER
ul. Bednarska 20A, 00-321 Warszawa, Poland
tel./fax: (+48) (22) 828 49 73
<http://www.semper.com.pl>

Commercial restriction for this copy: FOR SALE IN POLAND ONLY!